SVOBODA  СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 144. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 30, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 30-го ЛИПНЯ 1988 Ч. 144. РІК. XCV.

ОТЕЦЬ В. РОМАНЮК ПРИЇХАВ ІЗ СИНОМ ДО КАНАДИ



Отець В. Романюк із сином Тарасом на летовищі в Торонто.

(Фото: І. Корець)

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Отець Василь Романюк, довголітній український правозахисник і політв'язень, приїхав зі своїм сином Тарасом до Торонто, Канада, в середу, 27-го липня ц.р.

Отець В. Романюк із сином подались відтак до Вінніпеґу, Ман. Ними заопікувалась Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Як інформує Консисторія Української Православної Церкви в ЗСА, о. Романюкові совєтська влада відмовлялась видати візу на протязі трьох місяців. На його прохання в цій справі інтервеніював в американському Уряді Блаженніший Владика Мстислав, що й допомогло Романюкам отримати виїздні візи.

УНСОЮЗ ВІДКРИВ БЮРО У ВАШІНҐТОНІ

Вашінґтон. — З днем 1-го липня 1988 року тут, в столиці ЗСА, в стратегічно догідному місці, біля приміщень Конґресу на Капітолі, відкрилося бюро Українського Народного Союзу, згідно із схваленням 31-ої Конвенції УНС в 1986 році.

Першим директором Бюра є головний радний Евген Іванців, який є обізнаний із американською політикою. Він працював продовж 10-ох років для п'ятьох сенаторів, а останні три роки в різних ділянках адміністрації президента Р. Реґена.

Відкриття бюра УНС у Вашінґтоні — це постійна можливість дії УНС на тому терені. Бюро має постачати інформації потрібні і американцям і українцям, але в першу чергу постійно інформувати усі державні установи про українські проблеми, які турбують нашу спільноту, а з тим і УНС. Бюро приготоване також на кожночасну допомогу українським організаціям, як і поодиноким особам у їхніх справах до американського Уряду.

Директор бюра Е. Іванців уважає, що існування бюра зовсім не перешкоджає дальшій праці інших українських організацій на терені Вашінґтону, а радше має посилити загальну дію українців в столиці ЗСА. Тут є широке поле до дії, зокрема в кращому інформуванні членів Конґресу про порушення прав людини в Україні, як також в допомозі українським організаціям здобувати різні федеральні фонди.

Бюро буде мати також заступника директора і секретаря і тепер приймається зголошення на ці пости. Від 11-го липня ц.р. Тарас Шмаґала, мол., ґрадуант університету Вірджінії, є спеціяльним асистентом в бюрі для встановлення компюторської системи. Бюро УНС служить, маючи компютор та машину Факс, як пресове бюро для „Свободи" і „Українського Тижневика" та буде їх інформувати про події на терені Вашінґтону, які відносяться до української громади.

Бюро знаходиться на розі 1-ої і „Д" вулиць, а точна адреса його є: Suite 710, 400 First St., N.W. Washington, D.C. 20001, число телефону: (202) 347-8629, Факс (202) 347-8637.

ЗСА ДАЛІ ДОПОМАГАТИМУТЬ АНҐОЛЬСЬКИМ ПОВСТАНЦЯМ

Вашінґтон. — Поінформовані особи у Вашінґтоні, покликаючись на урядові джерела кажуть, що Адміністрація президента Рональда Реґена продовжить доставу зброї, амуніції і військового виряду для анґольських повстанців ЮНІТА, не зважаючи на мирові переговори між представниками урядів Анґолі, Південно-Африканської Республіки і Куби. Остання держава, як відомо, вдержує в Анґолі понад 50,000 своїх вояків. Повстанці вважають, що Анґоля мусить відновити демократичні свободи і позбутися впливу комуно-московської імперії, бо в противному випадку Анґоля ніколи не буде вповні незалежною державою.

Пресові аґенства і кореспонденти інформують, що заанґажовані у війні в Анґолі, в більшій чи меншій мірі, держави нібити вже досягнули порозуміння про відтягнення з Анґолі кубинських допоможних частин у заміну за надання Німібії повної самостійности і виведення звідтам південно-африканського війська.

Переговори зацікавлених сторін відбувалися в Ню Йорку, під наглядом офіційних представників Уряду З'єднаних Стейтів Америки, які спільно з Радою Безпеки Організації Об'єднаних Націй, мають сповняти ролю ручителя, що цей договір буде діяти у практичному застосуванні. Конкретні подробиці договору покищо не опубліковані і тому американська сторона вважає, що вона має право і обов'язок далі допомагати повстанському рухові зброєю й іншими матеріялами, тимбільше, що ані ЗСА, ані ЮНІТА не брали безпосередньої участи в переговорах і тому не беруть на себе жадного зобов'язання, поки договір не пічне діяти.

Уряд ЗСА допомагає повстанцям від 1986 року відкрито, пересилаючи для них, через посередництво інших країн, протитанкові і протилетунські ракети за допомогою яких повстанцям вдалося зломити спротив урядових комуністичних військ і їхніх помічників кубинців та совєтських дорадників.

Слід підкреслити, — кажуть політичні спостерігачі, — що режим в Люанді є повністю на утриманні Совєтського Союзу і від нього отримує не тільки зброю й амуніцію, але також економічну допомогу на мільйонові суми. Вартість совєтського військового постачання оцінюють західні військові спеціялісти на сотні мільйонів долярів. Крім того на території Анґолі вже кілька років підряд знаходиться велика кількість кубинського війська, яке також в більшості втримується із совєтських фондів.

Керівник ЮНІТА Йонас Савімбі користується підтримкою більшости американських законодавців і, як заявив заступник державного секретаря для африканських справ Честер Крокер, військова допомога анґольським повстанцям ніколи не буде предметом суперечок в Конґресі, як це часто буває у випадку нікараґуанських контрас. Він, Савімбі має за собою цю перевагу, що він постійно пропонує комуністам закінчення братовбивчої війни і започаткування творення уряду національної єдности. Представник ЮНІТА в ЗСА Маркос Самондо заявив, що у випадку виведення кубинських військ в Анґолі скоро наступить замирення, а може навіть справжній мир. А тоді ЗСА зможуть замість зброї допомогти анґольському народові відбудувати їхню економіку.

ГАННУСЯ СВЕРСТЮК ПЕРЕХОДИТЬ ЛІКУВАННЯ РАДІЯЦІЄЮ

Джерзі Сити, Н. Дж. — Із Філядельфії повідомляють, що Ганнуся Сверстюк, дворічна внучка правозахисника Євгена Сверстюка, що прибула до ЗСА на складну операцію мозкового ракового тумору, в четвер, 28-го липня, ц.р., була звільнена зі шпиталю, в якому в п'ятницю, 22-го липня, перейшла операцію.

Вона приміщена тепер, разом з її матір'ю Марією Сверстюк, у відомому будинкові для видужуючих дітей, що ще потребують лікування, у МекДоналд Гавз, що його для цих харитативнх цілей подарувала містові Філядельфії відома харчова фірма „швидкої їжі" МакДоналд. Там такі хворі діти як Ганнуся з матерями живуть безкоштовно, але про харчі матері мусять подбати окремо і оплатити харч собі й своїй дитині із власної кишені.

Дім розміщений поблизу лікарні, і на лікування, що його Ганнуся переходить два рази денно, починаючи з п'ятниці, 29-го липня, дитину возять візочком, хоч Ганнуся при переїзді повинна лежати. Цей дім МакДоналда вигідно устаткований усім потрібним для життя, але фонди конечні, як сказано, для прохарчування хворої й її мами.

І тут українська громада з Філядельфії просить українців у Америці прийти з фінансовою допомогою для Сверстюків, подаючи, що грошові дари можна складати не на число конта, а на прізвище Ганнусі й Марії Сверстюк до Української Щадниці, 810 Roosevelt Blvd. Philadelphia, Pa. 19152

Так само українські громадяни Філядельфії, що займаються хворою, просять, щоб українці загально, а ще краще діти, писали листи з подяками і до Дитячої лікарні, до адміністрації, що безінтересовно прийняла хвору дівчинку на операцію й довге лікування, і до головного неврохірурга, доброго самаритянина, д-ра Луіса Шута, що оперував Ганнусю Сверстюк. Адреса шпиталя є така: Children's Hospital (CHOP) 34 Civic Center Blvd., Philadelphia, Pa. 19104.

Ім'я і прізвище лікаря — Luis Schut, M.D.

П. АЙРІКЯН ВИСЛАНИЙ В ЕТІОПІЮ

Москва. — Як уже інформовано, відомий вірменський правозахисник Паруйр Айрікян був позбавлений совєтського громадянства і висланий за межі країни.

Московській кореспондентці аґентства Ассошіейтед Пресс Керол Вілліямс вдалося зв'язатися телефонічно з П. Айрікяном, який опинився, як не дивно, в етіопській столиці Адіс Абабі. Правозахисник повідомив, що в середу, 20-го липня, його відправили на літаку з Єревану у Москву, де він провів ніч у Лефортівській в'язниці. Наступного дня аґенти КҐБ доставили Айрікяна на летовище Шереметьєво і посадили в літак, що вилітав у Адіс Абабу.

В етіопській столиці Айрікяна зустріли представники вірменської громади. В розмові з кореспонденткою Айрікян заявив, що має намір найближчим часом вилетіти в Париж, де живе його дальша родина, а потім в Лос Анджелес, де він збирається залишитися. Айрікян додав, що ніколи не покине надії вернутися у Вірменію і вважає своє виселення протиправовою акцією.

Ще перебуваючи у Совєтському Союзі Айрікян оголосив голодівку протесту, вимагаючи, щоб членам його родини також було надано право на виїзд з СССР. Правозахисник припинив голодівку уже в Етіопії після того, як совєтські власті інформували американських дипломатів, що членам родини Айрікяна буде дозволено виїхати.

Представник американської амбасади у Москві Ричард Джілберт підтвердив, що Айрікян перебуває у постійному контакті з американськими дипломатами в етіопській столиці. За словами Р. Джілберта, справа про надання Айрікянові статусу втікача для виїзду в ЗСА буде вирішена позитивно протягом кількох днів.

К. Вілліямс висловлює цілком зрозуміле здивування пунктом депортації Айрікяна. Раніше в подібних випадках дисидентів і небажаних совєтській владі осіб висилали в країни Західньої Европи.

У понеділок, 25-го липня, у Москві з короткою візитою побував диктатор Етіопії Менґісту Гайлє Маріям. Однак невідомо, чи під час його розмови з Міхаїлом Ґорбачовим була порушена справа про долю Айрікяна.

Відзначили українську співачку

Воррен, Миш. (В.Д.). — Місцева Комісія для справ культури відзначила відому українську оперну співачку Христину Роману Липецьку першою нагородою у ділянці музично-вокального мистецтва на 1988 рік та за її вклад у культурний розвиток міста впродовж довгих років.



Оперна співачка Х. Р. Липецька.

Нагороду вручено Х. Липецькій під час концерту та її виступу із ворренською симфонічною оркестрою, з якою вона співпрацює вже довший час.

Х. Липецька є дуже активною в українській громаді Метрополії Дітройту, виступає часто на загально-громадських імпрезах та дає великий вклад у культурний розвиток громади.

УКРАЇНСЬКІ КАТОЛИКИ ЗІБРАЛИСЬ У ЗАРВАНИЦІ

Джерзі Сити, Н. Дж. — Тисячі українців-католиків відсвяткували 1000-ліття оснування своєї Церкви, привселюдною першою Службою Божою в католицькій вірі від часу коли совєти, понад 40 років тому, заборонили цю Церкву в Західній Україні.

Отець Кеннет Олсен, український католицький священик з Канади, розповів, що совєтська поліція намагалася безуспішно припинити багатолюдні ці Богослуження в неділю, 17-го липня ц.р., але урочисті святкування таки відбулися на полях в околиці малого українського села Зарваниці, відомого своєю Чудотворною іконою Богоматері. Там завжди була свята обитель Матері Божої Зарваницької, і це є найбільш священне місце для українців-католиків і взагалі українців-християн.

Отець К. Олсен розповів у Амстердамі, в Голляндії, звідки надійшла від Ройтерса ця вістка до нюджерзької газети - щоденника „Стар Леджер", в четвер, 28-го липня, що в Богослуженнях брали участь від 6,000 до 8,000 вірних, які

(Закінчення на стор. 4)

В Еспанії виставлять твори трьох мистців з України

Ню Йорк (УМ). — У серпні в музеї Angel Ovensanz у Avtes de Sezzablo в Еспанії відкриється виставка сучасних мистців з чотирьох республік СССР: України, Грузії, Естонії і Росії. На виставці будуть експонуватись твори графіки, рисунку і малярства. Представник музею відібрав на виставку з колекції Українського Музею твори трьох мистців з України: Володимира Лободи, Валерія Гнатенка і Петра Гуменюка.

Володимир Лобода, народжений 1940 року, закінчив Київський художній інститут. Працює в таких техніках графіки: ліногравюра, офорт, акварель. В графічних роботах працює лінією. Тематика творів — ілюстрації до збірок поезій, новель і повістей українських письменників. В книжковій графіці В. Лобода відходить від традицій українських рукописів, стародруків, використовуючи в значній мірі модерні европейські стилі.

Творчість П. Пікассо у великій мірі сприяла формуванню мистецького світогляду цього непересічного мистця.

Валерій Гнатенко (1947-1987) закінчив Одеське художнє училище та Львівський інститут прикладного і декоративного мистецтва. Художник складного покоління 1970-их років. Його творчість — це культура кольориста, тонкого, емоційного. Переосмисливши традиції Одеської та Львівської малярських шкіл, він ніби розмовляє з своїми учителями на сучасному етапі. Пейзаж України, портрет, натюрморт — основні теми його творів.

Петро Гуменюк, 1960 року народження, виріс у Львові, закінчив Львівський інститут прикладного та декоративного мистецтва. Почав вчитися у художника В. Гнатенка. Львівська школа декоративного малярства, символізм, який характерний для Львівської школи, позначились і на формуванні творчого обличчя молодого графіка.

У СВІТІ

ВИСТУПАЮЧИ НА СТОТИСЯЧНОМУ мітинґу, присвяченому 35-ій річниці початку кубинської революції, Фідель Кастро заявив, що реформи, які проводить в СССР Міхаїл Ґорбачов, не підходить для Куби, „яка вибрала свій власний шлях побудови суспільства загального достатку і справедливости". Ф. Кастро сказав кілька слів про досягнення Совєтського Союзу і подякував Москві за постійну економічну і військову допомогу. Не зважаючи на все це, за словами Кастро, Куба повинна вирішувати свої проблеми самостійно, а не копіювати соціялістичні моделі інших країн. Протягом останніх двох років Кастро проводить в життя програму, названу „курсом на випрямлення". Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Джозеф Трістер нагадує, що совєтська допомога Кубі досягає 10 мільйонів долярів на день, а зброя, яку дістає Куба, дала змогу Кастро створити 300-тисячну армію, розмір і бойова здатність якої набагато перевищує реальні оборонні потреби країни.

У МОСКВІ ВІДБУЛАСЯ пресова конференція, на якій виступили два колишні совєтські військовополонені з Афганістану, що попали на Захід, а потім повернулися в СССР, — Ніколай Рижков і Олег Хлань. Виступаючи на пресовій конференції, член недавно створеного совєтського комітету у справі звільнення полонених в Афганістані режисер Станіслав Ростоцький зауважив, що після війни совєтських військовополонених, які поверталися на батьківщину, відправляли в табори. „Багато з них були героями війни, — сказав С. Ростоцький, — але Сталін вважав їх негідними довір'я". Звертаючись до військовослужбовців, які попали у полон в Афганістані, Ростоцький запевнив їх, що тепер настали інші часи. Представники комітету заявили, що з Афганістану попали на Захід 40 совєтських військовополонених, 22 з яких повернулися на батьківщину. Одним з них був Ніколай Рижков, який повернувся в СССР зі З'єднаних Стейтів і дістав 12 років таборів. Недавно Рижков був звільнений у зв'язку з амнестією для осіб цієї категорії. Інший колишній полонений Олег Хлань говорив мало. Він повідомив лише що попав у полон в 1982 році, а наступного року був нелеґально переправлений в Англію.

ВИСТУПАЮЧИ НА ТЕЛЕВІЗІЇ, голова меджлісу і головнокомандуючий збройними силами Ірану Гашемі Рафсанджані заявив, що Тегран готовий допомогти у звільненні американців, викрадених у Ливані проіранськими екстремістами, якщо З'єднані Стейти погодяться повернути Іранові активи, заморожені на американській території. „Якщо вони дійсно хочуть переговорів з нами, — сказав Рафсанджані, — нехай займуть невороже становище і повернуть наші активи. Тоді ми використаємо свій вплив у Ливані і будемо сприяти рішенню проблеми закладників". Іранські активи, які включають банківські вклади і військову техніку, що знаходиться на американських складах, куплену ще покійним шахом, були заморожені президентом Джиммі Картером після того, як іранці захопили у 1979 році амбасаду ЗСА в Теграні і взяли закладниками понад 50 дипломатів. У 1981 році, виконуючи домовленість, на підставі якої були звільнені закладники, Вашінґтон повернув Іранові 8 біл. дол., але продовжував затримувати частину іранських активів на тій підставі, що вони можуть пригодитися для задоволення матеріяльних претенсій до Ірану зі сторони громадян ЗСА.

В АМЕРИЦІ

ДЖЕССІ ДЖЕКСОН заявив у Вашінґтоні, що він старається про зустріч з іранським міністром закордонних справ, який зараз перебуває в Ню Йорку, щоби почати розмови про звільнення американських закладників. Міністер закордонних справ Ірану Алі Акбар Веляті, веде зараз розмови в Організації Об'єднаних Націй про припинення восьмилітньої війни між Іраном та Іраком. Досі, як заявив сам Дж. Джексон, йому ще не вдалося з міністром Веляті сконтактуватися. Натомість А. Веляті на пресовій конференції сам недвозначно натякував на те, що Америка повинна старатися про наладнання кращих відносин з Іраном. На запити кореспондентів офіційні чинники Державного департаменту заявили, „що Д. Джексон не буде жадним руслом для переговорів від американського Уряду. Однак будучи вільною людиною може говорити з ким хоче".

В СЕРЕДУ, 27-ГО ЛИПНЯ ц.р., генеральний лікар ЗСА д-р Еверет Круп виступив на пресовій конференції з приводу появи обширного і детального урядового звіту про вплив харчування на здоров'я людини. З'ясовуючи важливіші точки цього звіту, д-р Е. Куп підкреслив, що причиною захворювань, пов'язаних з харчуванням, в першу чергу є переїдання. З огляду на великий вибір харчів, американці в загальному споживають забагато тваринного і рослинного товщів, і тим самим рискують своїм здоров'ям в таких ділянках як: артерійні серцеві недуги, деякі роди пістряка, діябет, високе тиснення крови, мозгові удари. Це вперше, що урядовий звіт підкреслює, що надмір товщів у харчуванні є найбільшим злом в харчуванні.

ДОРАДНИКИ ВІЦЕПРЕЗИДЕНТА Джорджа Буша заявили, що він почав переговори з кількома десятками осіб, в справі віцепрезидентури. Між вже попередньо згадуваними у пресі кандидатами з'явилося й кілька нових: сенатори Джон Денфорт з Мізурі, Піт Доменічі з Ню Мексико, Вілліям Армстронґ з Колорадо і губернатор Керрол Кембел з Південної Каролайни. На листу попали і дві жінки, сен. Ненсі Кассебаум з Кенсасу і Елізабет Дол, колишня секретар Департаменту транспортації.

20,000 УКРАЇНЦІВ ДЕМОНСТРУВАЛО У ЛЬВОВІ



Маси народу у Львові під час демонстрації.

Джерзі Сити, Н. Дж. — Як повідомляє Українське Пресове Бюро в Лондоні, у Львові відбулася в четвер, 7-го липня, ц.р., четверта продовж місяця демонстрація, в якій взяло участь біля 20,000 осіб.

Демонстрація була біля пам'ятника Івана Франка, згідно із попередньою постановою, що там будуть кожного першого четверга місяця відбуватися зібрання. Перед демонстрацією Комуністична партія у Львові скликала ряд зібрань, на яких обговорювано стратегію, як не допустити до того, щоб на демонстрації промовляли небажані особи і щоб люди не кричали та не протестували.

Тому теж члени партії розпочали зібрання біля пам'ятника І. Франка на пів години перед заповідженим її початком і першим промовцем був представник місцевої комуністичної газети „Ленінська Молодь". Совєтські чинники також вимагали, щоб єдиним змістом заповідженого зібрання було обговорення місця на пам'ятник Т. Шевченка у Львові. Провідник демонстрації Іван Макар заявив однак присутнім, що виступ жуналіста був на те, щоб зірвати зібрання.

Коли другим вийшов промовляти місцевий професор університету, І. Макар представив його публіці як того, що у 1970-их роках зізнав як офіційний свідок на процесах дисидентів і присутні почали голосно кричати „ганьба" та перешкаджати йому говорити. Ціла демонстрація обернулася у спротив проти місцевих комуністичних речників і коли в дальшому старався говорити секретар комсомолу, І. Макар представив його, як такого, що недавно вкрав листу з підписами до Верховної Ради УССР в обороні українських політичних в'язнів. І тут публіка перешкодила секретареві у дальшій промові окликами „ганьба". В цей спосіб представники комуністичної партії втратили взагалі можливість контролювати тисячі зібраних демонстрантів.

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year•— $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Хто за це буде платити?

Програма конвенції Демократичної партії була так складена, що там просто не було місця на докладне з'ясовування конкретних плянів діяльности потенціяльного найближчого президента ЗСА. Промова офіційного кандидата Демократичної партії, Майкла Дукакіса, була за традицією радше реторичною деклямацією, в даному випадку зручно написаною його довіреним журналістом. Тільки таке речення, як, наприклад, „Нікараґуа — це не є загроза для Америки, загрозою є наркотики" — вказувала на примітивізм губернатора стейту Массачусетс. Бо підтримувана активно Москвою і Кубою Нікараґуа є експансією комунізму на американському континенті, а пошесть наркоманії належать до того самого комплексу, що масова втеча малолітніх дітей із батьківського дому, втеча школярів із шкіл чи страхітливе явище самогубств юнаків і дівчат. Це загроза для фізичного і морального стану суспільства, але вона сполучена з атмосферою надмірного добробуту, в якій молоді люди самі не знають, чого хочуть.

Але поважний ілюстрований журнал „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 25-го липня ц. р. зібрав те, що наобіцював виборцям Дукакіс у своїх виступах в ході передвиборів і підсумував їх під заголовком „Обіцянки — обіцянки". Придивімся тим обіцянкам кандидата на президента ЗСА, Майкела Дукакіса:

Фонд на економічний зріст — щорічно по 500 мільйонів дол. Фонд на поправу шкільництва, включно з підвищенням платні вчителям та стипендіями для вихованців — 250 мільйонів у першому році. Навчання грамоти старших неграмотних громадян — 25 мільйонів щорічно. Побудова 150,000 до 200,000 помешкань для бідних бездомних — кошт первісного пляну 3 більйони дол. плюс наступні добудови. Мінімум здорової забезпеки всіх працівників, кошт частинно від держави частинно від працедавців, за пляном сенатора Теда Кеннеді — 27 більйонів і 100 мільйонів у 1990 році. Довготерміновий фонд допомоги старшим незаможним громадянам — 28 більйонів протягом п'яти років. Підвищення мінімального заробітку робітників і працівників до 4.55 дол. за годину праці, за обрахунком Торговельної палати це коштувало б працедавцям, (які напевне вимагали б субвенції від держави) 4 більйони дол. річно. Фонд на допомогу дітям — річно по два і півбільйона дол. Фонд на доплату безробітним протягом 10-ти тижнів — 194 мільйони щорічно. Повідомлення робітників і службовців на 60 днів перед можливим закриттям варстату праці — кошт ще необрахований. Відшкодування за шкоди від отруйнових дощів — 5-7 більйонів річно...

А де ще видатки на збройні сили країни, де ще платні для цілого державного службового апарату, де ще кошт направи шляхів і мостів, де ще всі перелічені інші видатки у щорічному бюджеті, який списаний у грубезній книзі?! Останній у довідниках проголошений бюджет ЗСА за 1984 рік становив 175 більйонів дол. Астрономічний дефіцит цьогорічного державного бюджету був на 172 більйонів дол. Президент Реґен від самого початку свого урядування закидав Демократичній партії з її більшістю тільки в Палаті Репрезентантів, згодом і в Сенаті, що опанований нею Конґрес схвалює „життя понад стан". Обіцянки, що їх зробив Майкел Дукакіс, член крайнього лівого крила Демократичної партії, характеристичні для демагогії, яка не рахується з реальними можливостями. Кожна родина, ба — кожна окрема людина знає, що не можна жити „на борг", що треба жити так, як на це дозволяє кишеня. Велетенські суми американського заборгування — дефіцит державного бюджету і дефіцит торговельного балянсу — спричинили обниження вартости доляра і відбилися погано на стані біржових операцій. Майкел Дукакіс латає бюджетовий дефіцит стейту Массачусетс податками і він заповів уже, що він є за підвищення податків, якщо стане президентом. Себто, іншими словами: всі його вищеназвані гарні обіцянки мають фінансуватися з кишень податківців, з кишень всіх громадян Америки. Це заповідає знову „життя понад стан". Дукакіс думає заощадити дещо на скасуванні американських заморських баз, на значне скорочення бюджету на оборону. А це вода на млин Москві.

Реґен добився своїх зустрічів із Ґорбачовим тільки тому, що ЗСА стали сильні, що піднісся престиж цілої держави. Невже заповіджена Дукакісом „нова ера" має полягати у тому, що зростуть податки, зросте дорожнеча й обнизиться престиж американської великодержави?!

Леонід Гусак

„ГЛАСНОСТЬ" ПРО МАСАКРУ В МІНСЬКУ

Часопис „Вашінґтон Таймс", за 15-те липня 1988 року, подав обширні інформації у статті К. Мігаліско про масові вбивства під Мінськом у 1937-41 роках, які були частиною сталінського терору над тими людьми, що їх тепер „великодушно" реґабілітує совєтська влада. Інформації подані в цій статті базовані на підставі матеріялів надрукованих в органі білоруських письменників. Згідно з цими матеріялами, два білоруські учені з власної ініціятиви, без офіційної санкції, почали розшуки масових могил ще в 1987 році. Спонукали їх до розшуків свідчення людей, що мешкали в околиці масових могил 50 років тому. (Чи не простіше було б „великодушному" урядові розкрити архіви НКВД та знайти учасників-свідків цього злочину?). За цими свідченнями, протягом п'яти років в 1937-41 роках вантажні авта щодня привозили в'язнів з Мінська, столиці Білорусії, до Куропатського Лісу, на північ від села Зелені Луги. Там заарештованих розстрілювали, а їхні тіла вкладали до ями шарами, розділеними кількома інчами піску, тоді все зрівнювалося із землею. За свідченням одного старшого чоловіка, перед кінцем Другої світової війни червоноармійці викопували тіла жертв і перевозили їх невідомо куди, але переочили самі нижні шари.

Зчасом село Зелені Луги розрослося і стало північним передмістям Мінська, а Куропатський Ліс став популярним місцем для пікніків, прогулянок і розваг. **Але дивним було те, що поверхня лісу була вкрита западинами, які мабуть утворювалися в наслідок порожнин після розкладених тіл.** 5-го травня минулого року мала група археологів почала неофіційні розкопки в тих місцях, де були впадини. Спочатку успіху не було, але незабаром вони зустріли двох хлопців, які розповідали, що під час свого таборування в лісі вони знайшли кості людей. Так випадково хлопці натрапили на могили розстріляних жертв. На тому місці, куди хлопці привели археологів, було знайдено залишки 23-ох осіб. Приблизний час смерти було встановлено з допомогою монет, які були знайдені в могилі: всі вони датувалися з-перед 1936 року. **Знайдені ґумові кальоші були датовані фабрикою 1937 роком. Дірки в черепах відповідали розмірові стандартної тоді в Червоній Армії 7.5-міліметрової зброї. На іншому місці було знайдено 15 черепів і 20 пар кальошів і черевиків, серед них жіночі капці. Всі речі були датовані перед 1939 роком. Серед речей було знайдено речі, які вказували, що їх власник був мешканцем ще тоді неокупованої Латвії.**

Свідчення колишніх мешканців Зеленого Лугу відновили в пам'яті народу одну з жахливих сторінок історії Совєтського Союзу. Так один свідок із сльозами в очах свідчив: „Ціле село було переляκане. Через розстріли ми не могли спати протягом п'яти років". Розстріли відбувалися реґулярно вдень і вночі. В першій половині 1937 року розстрілювали вранці, тоді о 2-ій годині дня і знову ввечорі. Пізніше, в тому ж самому році, розклад був змінений: розстрілювали після обіду, ввечорі і цілу ніч. Щоб заглушити звуки пострілів, влучали мотори вантажних авт... Свідки пригадують, що вночі прожектори з авт освітлювали сцену розстрілів.

Розкопи могил у Куропатському Лісі припали на той самий час, як білоруська інтеліґенція почала вимагати оприлюднення усіх злочинів сталінських катів в Білорусії в 30-их роках всупереч офіційному становищу влади, що таких злочинів в Білорусії не було. Білоруські учені зробили розкопи в власної ініціятиви, щоб мати незаперечні докази про ті страшні злочини. Наслідки їх розкопів були опубліковані в білоруській літературній газеті разом з світлиною костей та черепів жертв. Очевидно, що публікація таких матеріялів відбулася за згодою влади, явище, яке тільки рік тому було неможливим. Час публікації цієї статті є також важливим, бо саме тепер світова опінія вимагає від Москви признатися, що НКВД є відповідальним за Катинь, де було замордовано полонених польських офіцерів; ніхто в світі не вірить московській версії, що цей злочин зробила німецька армія. Недавно Радіо Москва натякнуло, що є ще інша версія Катиня, але швидко відкликало цю заяву, чим розчарувало поляків. Недавно кардинал Юзеф Ґлемп заявив кореспондентові „Ізвєстій", що було б дуже бажаним, якби уряд зробив все можливе, щоб вияснити справу Катиня. Справа відкриття і оголошення масакри біля Мінська накладає моральний обов'язок на українську громаду в Україні і закордоном зробити все можливе, щоб добитися від уряду визнання вини за Вінницю. Тому, що відкриття масових могил в Вінниці було зроблено і задокументовано німцями, вина Сталіна і НКВД нічим не зменшується. Найбільш реальним, що ми можемо зробити за кордоном батьківщини — це надати Вінницькій справі цього самого розголосу, який ми осягнули в справі голоду.

Крім того, важко повірити, що в Україні була тільки одна Вінниця. Варто тільки пригадати сотні жертв, що їх знайдено в Бердичівській і Львівській тюрмах після відступу червоних військ в 1941 році.

Юрій Р. Рибак

ВАЖЛИВІСТЬ ЯПОНСЬКОГО РИЖУ

Щораз більше відчувається натиск на Японію, щоб ширше відкривала двері для імпорту у формі жесту за небуденну експансію японського експорту до інших країн, а головно ЗСА. Незалежно від того, що знесено деякі обмеження в імпорті, Японія далі є майже непроникнена твердиня протекціонізму, яким втримує свою економіку країни за допомогою охоронномитної політики. І тут може найбільш аґресивними проти такого японського наставлення є таки ЗСА, які вважають, що своє заборгування зможуть найлегше сплачувати власним товаром. А що американці є надзвичайно сильні у аґрарних продуктах, то бажають для них здобути теж японський ринок... Це викликало зрозуміле напруження аґрарної проблеми Японії. Зважмо бо, що хоча тільки 15 відс. поверхні країни надається під культуру, то все ж таки фармери заспокоюють 70 відс. харчу населення. Отже тільки 30 відс. відкриті для імпорту.

Але тих тридцять відсотків мають не абиякий вплив на політичне і соціо-економічне положення фармерів, які стараються затримати загальне значення серед суспільности. На майже 5 мільйонів фармерських родин дві третини з них займаються культурою рижу. Запотребування на нього велике, бо пересічний японець споживає річно 165 фунтів, себто 15 разів більше ніж американець. У зв'язку з тим Японія представляє собою ринок збуту вартости яких двох більйонів долярів річно, на що собі гострить зуби **Каліфорнія. Вона ж продукує 90 відс., американського рижу — короткої і середньої довжини, що його залюбки їдять японці. В доказ, що американський риж таки смакує хай буде і це, що японські туристи купують його у великій кількості, як пам'ятку, а моряки так багато привозили домів, що змусили державу видати, обмеження.**

Усе ж таки опит минулого лютого, що його перевело Бюро прем'єра міністрів виказав, що 71 відс. учасників заявились за тим, щоб основні харчі, а в тому і риж, управляти таки в Японії. Тільки 20 відс. уважали, що потрібно імпортувати, одначе лише тоді, коли це буде дешеве для споживачів... Один з політиків висловив думку, що японці бажають радше продукти першої якости, ніж низької ціни. Порівняльне купування — так залюбки примінюване в ЗСА — не є японською методою. Їхні покупці бажають продовжувати існуючу систему і є за охороною домашньої продукції... І хоча це індивідуальна думка, то все таки віддзеркалює вона теж погляд цієї японської групи суспільности, яка помимо нових течій ще дальше вірна традиції.

Але гроші роблять своє. Японські фармери втрачають популярність, бо мешканці міст нарікають, що їхній бюджет на харч постійно зростає і сьогодні перевищує — американський двічі. Загал звинувачує фармерів за астрономічні ціни за землю, що паралізує розбудову житлових приміщень. Індустріялісти знову ж натискають на дозвіл аґрарного імпорту, що покращав би заборгованість ЗСА і дозволив би їм ще більше експортувати... Споживачі домагаються знесення державної субсидії на культуру рижу, щоб тим робом знизити детальну ціну.

Але тут сама ж ціна рижу знайшлась під гострим обстрілом. Японські фармери у своєму виправданні признають, що не всилі конкурувати з ціною американського рижу. Причина в тому, що 90 відс. орної землі посідають фармери, які у нашому розумінні — малоземельні, бо пересічний фармерський клаптик землі в Японії є 1/150 частиною американської фарми! У ЗСА комбінація механізації, добрива і врожайного ґрунту дає змогу осягнути найвищий у світі збір рижу з одного акра землі, чим тільки сприяє конкуренції на світовому ринку.

У дуже загальному можна б сказати, що розв'язка проблеми рижу в Японії під сучасну пору замкнулась у чотирикутнику проблем. Кожну з них вдалося б розв'язати незалежно від себе, одначе для суцільної розв'язки ще не знайшовся спільний знаменик... Велике значення для держави має охорона політичної сили фармерів, а на ідеї самовистачальности країни терплять економічно споживачі; власна індустрійна та фінансова експансія експорту викликала потребу знести митну політику імпортових харчів, а особливо рижу; і врешті збереження японської духовости вимагає продовження історичного, культурного і релігійного значення рижу.

Батьківщина рижу — це південні схили Гімаляїв, де його сіяли на світанку людської історії. Японія адоптувала його, а Даікоку, що є богом добробуту, став теж богом рижу. До нього звертаються з молитвою за врожай. Сам імператор бере участь у релігійній відправі на початку рижового сизону. А люди їдять риж, як символ щастя та довгого життя... Риж був теж першими грішми і визначував стан самураїв — дрібної, військової шляхти у февдальних часах. Ще досі село, де управляють риж, вважають за модель громади.

Японці називають свою країну Ніппон (Nippon), або Ніген (Nihon), що означає „джерело сонця". Удні 5-го серпня 1854 року прийнято офіційно, як національний прапор червоний кружок сонця на білому полі. Червона фарба означає завзяття, щирість та захоплення, а біла чистоту і чесність.

Знову ж ентузіясти рижу подають таке пояснення кольорів прапора: червоне — це сонце, а біле це... риж.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про добрий приклад молодшим

У цьому році, коли ціла українська спільнота більше як будь-коли раз-у-раз збирається на різні публічні імпрези, маніфестації чи церковні святкування, завважуємо величезну розбіжність між тим, що люди говорять, а що роблять. І саме їхня поведінка, їхній підхід до того, що діється, їхня загальна настанова ніяк не впливають корисно на молодші покоління, яким повинні б ці „батьки народу" давати якнайкращий приклад.

І цікаво завважити, що при тому назверх виходить це „я" і його добро, яке так нас погано вражає у молодших і яке питоме сьогоднішньому поколінню. Як воно так, — то значить нам можна ставити своє „я" на першому місці, а молодим не дозволено? Ми можемо грішити поганою поведінкою, публічно, а від молодих вимагаємо кращої? Ми постійно виголошуємо фразу „де наша молодь?", а нас самих не можна доглянути?

Чи справді можуть бути дві мірки на ці самі окреслення?

Але ми не хочемо бути голослівні і тому наведемо декілька прикладів з останніх тижнів, хоча подібні можна напевно було б найти і у минулому. Ось звернулися за допомогою на літні студії для молодої людини, що навчає в українській школі, до одної із наших дуже багатих установ. Допомоги не дали та навіть не відповіли на прохання — а літо вже майже проминає.

Ось доручили членам організації молоді тримати порядок в часі урочистостей у Римі, але кожний, здається, із паломників хотів бути „напереді", тож ліктями „пробивалися", штовхаючи тих, що старалися виконувати доручений їм обов'язок, тягнули за волосся і не жалували кулаків.

Ось відбувалася поминальна Служба Божа в пам'ять жертв одної із військових частин Другої світової війни — більшість із присутніх в церкві „старших" вийшла, щоб продовжувати біля церкви голосні розмови, вітали знайомих і висловлювати коментарі на тему останніх подій.

Ось відбувалася одна із численних тепер святкових імпрез — на її початку перші ряди призначені для „почесних гостей" світять пусткою, бо „батьки народу" уважають, що їм годиться спізнитися, хай інші, молодші, приходять точно.

Ось на іншій імпрезі з того самого приводу головний промовець замість десять хвилин — говорить півгодини, а опісля читає свою промову ще раз англійською і це поганою мовою, так, що втомлені слухачі втрачають зовсім увагу та зацікавлення.

Ось в іншому місці проходить торжественна Служба Божа, а один із поважних відомих громадян, побачивши в перших рядах якогось знайомого, безцеремонно протискається поміж натовпом людей до нього і... починається голосне та щире вітання.

Ось відбувалася одна із численних того року прогульок молодих українців до Европи, діти дістали „на дорогу" десятки упімнень, щоб поводилися зразково, і давали приклад, а тим часом двоє провідників безупинно провадили зі собою сварки, на очах своїх молодих прогульковців.

Ми могли б навести ще багато подібних прикладів і напевно такі могли б читачі найти на підставі своїх обсервацій та переживань. Біда лише в тому, що якось майже ніхто не здає собі справи зі старої істини, що „твої вчинки кричать голосніше, як усі твої слова". Дуже голосно можна почути, що „наша молодь така-сяка, де вона є?" але на ділі робиться мінімально, щоб принаймеше на видних місцях давати цій молоді якнайкращий приклад.

О-КА

Василь Стус

Яка нестерпна рідна чужина
цей погар раю, храм, зазналий скверни!
Ти повернувся, але край не верне —
йому за трумну пітьма кам'яна.
Як тяжко нагодитися й піти,
тамуючи скупу сльозу образи.
Радійте, лицеміри й богомази,
що рідний край мій — царство німоти.
Та сам я єсьм! І є грудний мій біль,
і є сльоза, що наскрізь пропікає
камінний мур, де квітка процвітає
в три скрики барв, три скрики божевіль!
Обрушилась душа твоя отут,
твоїх грудей не стало половини,
бо чезне чар твоєї Батьківщини,
а хоре серце чорний смокче спрут.

(Із збірки поезій „Палімпсести")

Д-р Юліян Мовчан

ЗБІРНИК У ПОШАНУ ПРОФ. Д-РА В. ПЛЮЩА

Після недавно виданого збірника ч. 9, тепер з рамени Українського Медичного Архіву УЛТПА у світ появився черговий — 232-сторінковий великого формату збірник, чергове число 10. На цей раз книга видана в пошану не тільки визначного лікаря, вченого і українського патріота, але також визначного історика української медицини — професора д-ра Василя Плюща, який помер 1976 року на 74-му році свого трудолюбивого життя.

Передусім, треба зазначити, що Василь Плющ не був собі „звичайним" лікарем, публіцистом і т. д., але також був одним з найвизначніших знавців у світі щодо туберкульозних захворювань. Можна з певністю сказати, що якби він був не українцем, а членом спільноти якоїсь державної нації, його ім'я напевно було б широко відомим серед усіх медичних науковців світу — включно з тими, що були нагороджені високими преміями і т. д. На жаль, ми і досі є бездержавною нацією світу — нацією, за якою не тільки ніхто не обстоїть, але навіть не раз пошкодить, якщо тільки є для того нагода і можливість.

Своє замилування до проблеми туберкульози, який 50-70 років тому був ще досить поширеною недугою, Плющ виявив ще будучи студентом Першого Київського Медичного Інституту. Вже тоді він написав дипломну працю — дисертацію „Штучний пневтоторах", а після одержання диплому лікаря в 1928 році працює керівником Міжнародного протитуберкульозного диспансера в селі Рівному на Одещині, одночасно стаючи позаштатним науковим співпрацівником Одеського науково-дослідного інституту туберкульози. Від 1931 року д-р Плющ працює в Українському Науковому Інституті Туберкульози в Києві, а в 1941 році захищає аж дві дисертації на ступень доктора медичних наук на тему — „Гематогенно-дисимінована туберкульоза" та „Клініка гематогенно-дисимінованої туберкульози", які є першими клясичними працями на цю тему.

Так само не ослаблює свого зацікавлення до питання туберкульози д-р Плющ, опинившись на еміґрації. Наприклад, проживаючи в Гановері, він працює керівником туберкульозного відділу шпиталя в „Александер", а від 1956 до 1974 року стає головним лікарем протитуберкульозної лікарні і санаторії у місті Зільберґ, Західня Німеччина. У цілому, д-р Василь Плющ написав 118 наукових праць — включаючи сюди також праці з ділянок загальної та експериментальної медицини, внутрішніх недуг, соціяльної гігієни і т. д., не кажучи про його основну та люблену ділянку — туберкульозу.

Але опинившись на еміґрації, д-ра Плюща зацікавила ще одна ділянка, яка на рідних землях була дуже занехаяна, а саме — історія української медицини. Спочатку навчаючись, а потім працюючи в Україні, Плющ бачив, що з усіх сил намагаючись русифікувати все, що є українське, московський окупант в ділянці медичної науки робив і робить все, аби переконати світ, що все, що позитивного робиться, або було зроблено там — спочатку в російсько-царській імперії, а потім у СССР — це все було справою рук і розуму передовсім московського „старшого брата". І тому вже на еміґрації д-р В. Плющ став першим висококваліфікованим істориком української медицини, написавши об'ємисту працю „Нариси з історії української медичної науки та освіти", яка появилася в двох томах розміром понад 700 сторінок. Але й це ще не все — на своє видання, чекає ще інша його праця — „Історія української медицини" (типу підручника) на 500 сторінок машинопису. Перегортаючи сторінки цих праць, перед очима читача пробігають буквально сотні прізвищ різних науковців, медиків і т. д. Просто з дива виходиш, — як в таких умовах, коли нема доступу до архівів на батьківщині, автор всеж таки зміг якось назбирати так багато цінних документальних історичних фактів та даних для своєї праці?

І коли до вищеподаного додати те, що наш вчений написав також чимало інших праць, як наприклад, „Значення політичної еміґрації в Україні", „Спілка Визволення України і СУМ", „Психологія підсовєтської інтеліґенції", „Голод в Україні" та інші, тоді стане зрозумілим, чому головний редактор збірника та архівар УЛТПА д-р Павло Пундій з нагоди 10-ої річниці смерти В. Плюща писав, що „підсумовуючи життя і заслуги покійного проф. Василя Плюща можна ствердити, що це був справжній гігант праці та великий український патріот" (Ст. 4)

Поставивши перед собою завдання повідгрібати з-під присипаних грубим шаром порохів, все, що пов'язане з українською медициною, Василь Плющ здобув в цій справі подиву гідні успіхи. Наприклад, він знайшов, що першим визначним лікарем-медиком в Україні і першою особою, яка написала один з перших у всій Европі довідників про ліки була українська княжна Евпраксія Мстиславівна, або Зоя. Вона ввійшла в історію світової медицини, як автор славнозвісної книги-підручника з ділянки фармацевтики та медицини. Евпраксія була донькою князя Мстислава та онукою великого київського князя Володимира Мономаха. Більше цікавих подробиць про цю незвичайну жінку читачі можуть довідатися на сторінках 65-ій збірника.

Але, інформуючи про діячів української медицини з нашої найдавнішої історії, невтомний архівар та редактор збірника д-р Павло Пундій не забув згадати також наших наймолодших медиків, які прийшли і приходять на зміну старшим. Для прикладу згадаю таких, як д-р Ігор Маґун — син інженера Володимира та маґістра фармації Лідії Магунів, яка (Лідія) є відомою і дуже активною діячкою Нюйоркського відділу Союзу Українок Америки. Д-р Магун, (або Маґун, як його не раз пишуть), який милується також в музиці та малянстві, тепер розпочав лікарську практику із внутрішньої медицини у шпиталях Нюйоркського університету Белв'ю та Бут Меморіял. Він є членом Українського Народного Союзу.

Бачимо тут також д-р Дану Баран — доньку Йосипа та Марґарити з Монтреалю в Канаді, яка закінчивши медичний факультет в Канаді, тепер працює в знаменитому інституті Пастера в Парижі в ділянці імунітету (відпор-

(Закінчення на стор. 4)

ПРИВІТ З ТАБОРУ ЮНАКІВ НА НОВОМУ СОКОЛІ

1988

ОБОРОНЦІ ХРИСТИЯНСТВА

Пл. роз. Тарас Деміденко Пл. уч. Богдан Ковур
Пл. роз. Грицько Шот Пл. роз. Олесь Горпчун Пл. роз. Рані Ойтер
Пл. прих. Орест Іскало Пл. уч. Стефан Діндер Пл. роз. Богдан Котик
Пл. уч. Роман Лешок Пл. прих. Стефан Гаврилюк Пл. прих. Іван Стефанів
Пл. роз. Марко Пікас Пл. прих. Марко Матла
Пл. роз. Адріян Корж Пл. уч. Олесь Плешкевич Пл. уч. Олесь
Пл. уч. Данило Бутенко Пл. уч. Павло Платон Пікас
Пл. уч. Марко Хмельовський Пл. уч. Марко Питон Пл. прих. Андрій
Пл. прих. Орест Делкий Пл. уч. Михась Баладан Невний
Пл. прих. Жене Лой Пл. роз. Андрій Сусла Пл. уч. Андрій Рудко
Пл. уч. Микола Шот Пл. уч. Петро Лисинський
Пл. роз. Андрій Мосійчук

пл. сен. Орест Іскало-ох комендант
пл. скоб Марків Петрина писар
ст. пл. СКОБ Василь Бурдо-Бурдик
ст. пл. СКОБ Павло Білинський БУЛАВА С ПИСАР СМ

Привіт із табору УПЮ-ок на Новому Соколі

ДЗЕРКАЛО

ВІРИ

1988-1988

пл. учас. Ориса Дорошенко
пл. пр. Ліда Пашковська
пл. уч. Лариса Іскало
пл. учас. Ориса Небесня
пл. сен. Оля Мосійчук комендантка
пл. роз. Олена Винильовська
ст. пл. Катруся Пістрак бунчужна
пл. учас. Оленка Бочарник
пл. учас. Таля Дорошенко
ст. пл. Діна Заяць писар
пл. учас. Тамара Плотонник
пл. пр. Лариса Бугайська
пл. пр. Аня Ловні
пл. учас. Христя Пашковська
пл. пр. Наталка Марковська
пл. роз. Ілана Смик
пл. прих. Лариса Матла

Президент СКВУ П. Саварин відвідав Англію

У понеділок, 30-го травня ц.р. м. Брадфорд відвідав президент СКВУ, канцлер університету в Альберті Петро Саварин. З ним прибула і його дружина Ольга Саварин, яка очолює 29 відділів жіночої організації в Альберті.

Незважаючи на те, що був понеділок, другий день свята Тройці, а в Англії вакаційні дні, президента і його дружину зустріла в залі Домівки СУБ-у численна українська громада Брадфорду.

П. Саварин виголосив доповідь на тему: „П'ятий конгрес СКВУ і наші завдання".

Почавши з історії заснування СКВУ, доповідач підкреслив, як тяжко було „зібрати під одне крило" розкинений по різних континентах наш народ. Перед Другою світовою війною український народ був поневолений різними системами: російською, польською, румунською і досить цивілізованою чеською. Кожна система виховала різні типи українців. Як і в кожного поневоленого народу, виробилось у нашого народу почуття меншевартости, непотрібного сервілізму, а найкращих людей виманювали інші народи, — це можна зрозуміти, бо людина потребує поля до розвитку. Труднощі наші були в тому, що ми програли перші визвольні змагання і не закріпили української держави, а молоде покоління обвинувачувало батьків. Тоді по двох світових війнах настав „великий ісход з України". Провідні люди нашого народу прийшли до переконання, що треба створити Світовий Конгрес Вільних Українців. Це сталося 21 рік тому, в 1967 році, коли відбувся Перший конгрес СКВУ. Від того часу Світовий Конгрес здобув горожанство.

СКВУ є координаційне тіло, що координує акції всього українського. Щоб зреалізувати поставлені завдання, при СКВУ створені комісії: дослідів голоду в Україні, оборони людських прав, в якій працює вповні заанґажована Христина Ісаїв, Рада науки, що об'єднує всі наукові інституції в світі, а їх є у нас 25, комісія культури, яку очолює д-р Стебельський, комісія Української Суспільної Служби, яку очолює п. Дуда, — це Комісія, яка зорганізовує поміч українцям у світі, зокрема у Південній Америці. На цю ціль було вже зібрано 400,000 долярів. На втікачів зі східніх країн було видано 80,000. Є комісія СКВОР (шкільна) Комісія молоді, що об'єднує всі молодечі організації. Крім того творяться комісії принагідних акцій, як комісія відзначення 1000-літнього ювілею прийняття християнства в Україні, комісія оборони українського імени.

На сьогоднішній час у вільному світі перебуває понад 3 мільйони українців. З того півтора мільйона живе в Америці, 750,000 — в Канаді, півмільйона в Південній Америці, решта в Европейських країнах та в Австралії і Новій Зеландії.

Перед українцями у вільному світі, проводами організацій і Світовим Конґресом стоять великі завдання.

Найперше — це збереження української людини. Силою ми цього не зробимо, але наукою і любов'ю можемо зробити багато. В національному збереженні велику ролю відограє церква. Тут трудно знайти слова, щоб передати значення наших церков у релігійному і національному збереженні нашого народу. Церква лишається ядром народу, зруйнована на рідних землях, церква, як чудо, відновилася у вільному світі, і сьогодні живе, а з нею живе і наш народ.

Друге основне завдання — це наші контакти зі світом. Живемо переважно в англо-саксонському світі, найбільш демократичному і людяному. Нам треба зрозуміти його, щоб відбудувати нашу Україну. Необхідно увійти в науковий світ. У Канаді створився Канадський Інститут Українських Студій, який до 1991 року видасть 5 томів Енциклопедії Українознавства англійською мовою. Вийшли вже перші 2 томи. Ваги і значення того не можна передати, адже 800 мільйонів говорить англійською мовою, а ще більше вивчають її. Тому Енциклопедію Українознавства треба ширити в англомовному світі, дарувати до бібліотек, конґресменам, письменникам, видатним людям, дарувати при різних нагодах весіль, уродин і т. д. Тим ми будемо репрезентувати Україну серед визначних людей.

І останнє наше завдання — це єдність і організованість сил. У тому є наша сила. Ми мусимо поставити Україну на мапу світу — політичну мапу, церковну, лінгвістичну, наукову, у всіх ділянках життя і творчости нашого народу, його осягів у сучасному світі.

Перед нами П'ятий Світовий Конґрес СКВУ, який відбудеться 23-27-го листопада ц.р. До цього іде інтенсивна підготова. Два дні перед Конґресом будуть відбуватися наради і сесії. На Конґресі буде виголошено п'ять головних доповідей. На відкриття Конґресу прибуде прем'єр Канади, будуть запрошені представники всіх українських організацій. Велике місце буде належати нашим церквам, запрошені будуть всі ієрархи церков. Накінець буде спільна маніфестація на закінчення святкувань 1000-літнього ювілею Християнства в Україні.

Коли на останньому Конґресі було 2,000 учасників, то на V Конґресі ми сподіваємося більше. Будуть люди з різних континентів, з різних країн світу. Нас є багато, тих, у кого пливе українська кров і б'ється українське серце. Ми є 50-те покоління від князя Володимира і наш обов'язок — зберегти його спадщину. Він дав нам державний герб, територію нашої України, найбільшу територію в Европі, нашу віру християнську, нашу культуру, мистецтво, що творять і об'єднують нас в одну велику українську націю. Це велика спадщина, яку нам треба передати наступним поколінням.

Гарвард видає 40 томів книжок про українську культуру. 20 томів уже уфундовано. Це буде наш здобуток і його ніхто не украде. Це будуть книги про нашу спадщину. Вийде також книга „Спадщина Володимира". Це буде наша метрика у світ, наше багатство. Якщо ми цього факту не зреалізуємо, він зникне. Бо неписаної історії нема. Є історична пам'ять, передання з роду в рід, але де є записано про часи перед Володимиром Великим, скільки було родів? Тому наші вороги хочуть знищити історичну пам'ять про нас, нашу історію. І нашим обов'язком є зберегти її і передати новим поколінням. Всі суперечки поміж нами були завжди інспіровані нашими ворогами. Тому не даваймося на провокацію. Ширімо правду про Україну. Інформуймо світ про голод, про Чорнобиль, про засланих правозахисників України. Треба помагати Україні, їхати туди, приймати їх тут, — ми є один український народ. Нас єднає наша спільна тисячолітня культура, наша одна християнська віра.

Після закінчення доповіді було поставлено ряд запитань, на які доповідач давав ясні і вичерпуючі відповіді.

Запам'ятались цінні вислови президента СКВУ Петра Саварина, які хотілося б передати усім: „Кожна людина, яка боролась за Україну і все життя працювала для України, є вартісна і її треба шанувати". „Нам треба шукати приятелів української справи на чужині, поширювати знання про Україну серед чужого світу". „При зустрічах з Україною треба щиро вітати своїх братів і сестер — українців, говорити про наші осяги на чужині, про все, що ми зробили для України і якою ми хочемо бачити Україну, аби могли ми спільно всі жити у своїй державі — Україні".

На закінчення дружина президента СКВУ Ольга Саварин привітала усіх присутніх від українців у Канаді і зокрема від жінок Альберти.

Присутні нагородили гостей у Брадфорді гучними оплесками, висловлюючи подяку за їх візиту і цінні думки, які мов ясні соняшні проміння серед захмареної весни в Англії освітили свідомість кожного присутнього українця, дали знання про найвищу установу в українському житті на чужині, якою є СКВУ, і сповнили духовість усіх багатством віри у свій народ і його провід.

В. Смерека

Іспити зрілости в „Рідній Школі" Баффало

Школа Українознавства „Рідна Школа" існує в Баффало від 1950 року. Однак щорічне закінчення школи і пов'язані з цим іспити зрілости є своєрідним святом не тільки для учнів, їхніх батьків та вчительського складу, але теж і для цілої громади. Бож 12-річне навчання в суботній школі — це великий вклад праці, пов'язаний з цілим рядом турбот і невигод для вчителів, учнів і їхніх батьків.

Іспити зрілости учнів 11-ої кляси „Рідної Школи" у Баффало у шкільному році 1987-88 (на рідних землях звалось це матурою), відбувались у дві суботи. 30-го квітня були письменні іспити, а 14-го травня — усні. Учні починали свої іспити молитвою, яку у шкільній каплиці переводив учитель релігії о. Андрій Чорний.

До іспитів стали: Роман Бейґер, Катруся Грещишин, Оксана Лепка, Олекса Ловні, Ліля Мандзик, Соня Плешкевич і Роман Правак. До іспитової комісії належали: проф. Павло Маляр — інспектор шкільної ради УККА, Надія Пікас — директор школи, проф. Стефанія Чушакова — опікун кляси і вчитель географії та культури і Ігор Чмола — вчитель мови, літератури й історії. Всі учні відповідали задовільно на поставлені їм запитання.

Субота, 4-го червня була днем закінчення шкільного року. Учні зійшлися ранком у своїх клясах, де вчителі побажали їм гарних і веселих вакацій та роздали річні свідоцтва. Опісля ціла школа перейшла до шкільної каплиці. Святу Службу Божу відправив учитель релігії о. Андрій Чорний. Він теж виголосив проповідь, у якій закликав учнів зберегти у своїх серцях усе те, про що вчать їх у „Рідній Школі", а перш за все любов до Бога і України.

Вечером цього ж дня відбулася традиційна зустріч абсольвентів школи з українською громадою міста Баффало. Український Дім „Дніпро" відступив на цю імпрезу свої просторі приміщення. Зустріч приготовили матері учнів. Почалася вона коротким словом директора школи Надії Пікас. Опікунка 11-ої кляси проф. Стефанія Чушакова ввела на залю своїх учнів і представила їх громаді. О. декан Мар'ян Струць говорив про завдання українського шкільництва в ЗСА. Востаннє виступила перед своїми учнями опікун кляси проф. С. Чушакова. Зворушливими словами попрощала вона своїх любимців на важкий життєвий шлях. Виступили теж і наші абсольвенти. Вони деклямували і співали, хвалячись перед громадою своїм набутим знанням. Усіх зворушила пісня „Рідна мати моя", яку співала Катруся Грещишин при фортепіяновому супроводі Соні Плешкевич. Від учнів промовляв Роман Бейґер, який подякував учителям, родичам і громаді за їхні труди. Говорив теж і голова Баффалівської Округи УНСоюзу Роман Конотопський. Він підкреслив, що молодь — це майбутнє УНСоюзу, який завжди присвячував нашому шкільництву багато уваги. Кожному абсольвентові вручив він грошеву нагороду УНСоюзу. Учні одержали теж грошеві нагороди стипендійного фонду д-ра Ігнатія Метіля. Опісля була вечеря, яку розпочав молитвою о. Андрій Чорний, а закінчив о. Дмитро Лаптута, парох церкви св. Івана Хрестителя в Кенмор, Н.Й. Була теж і забава під звуки оркестри „Зоряна ніч", що тривала до пізньої ночі.

Годиться теж згадати про гарно оформлену програмку вечора. Обкладинку програмки ілюструвала абсольвентка школи Ліля Мандзик.

Під кінець кілька слів про табльо абсольвентів „Рідної Школи". Виготовив його мистець Б. Головацький з Торонто. Крім згаданих у нашому дописі імен і прізвищ, бачимо там ще о. декана Мар'яна Струця, пароха церкви св. о. Миколая, що є великим приятелем школи і відступає їй приміщення для навчання, Неонілю Стецьків, колишню вчительку кляси абсольвентів і режисера шкільних імпрез та Мирослава Самотовку, колишнього вчителя кляси.

„Рідна Школа" в Баффало закінчила черговий рік навчання. Після літньої перерви знову відкриє вона свої двері для сотні українських дітей, а між ними дев'ять учениць і учнів, що в шкільному році 1988-89 іспитом зрілости закінчать своє навчання предметів українознавства.

Ігор Чмола

ТАКОЖ ДОПОМОГЛИ

У „Свободі" з п'ятниці 22-го липня ц.р., у списку подяки Громадського Комітету Трентону й околиці пропущено 19-ий Відділ СУА, який покрив кошт буфету приготований членами Відділу на підтримку програми про голод у Райдер коледжі.

Ольга Фараонів,
голова 19-го Відділу СУА

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ Філіппін Фердінанд Маркос, вигнаний з країни у лютому 1986 року урядом Коразон Акіно, запропонував нинішній філіппінській адміністрації 5 більйонів долярів за право повернутися додому і за захист від всяких судових переслідувань як у З'єднаних Стейтах, так і на Філіппінах. Про це повідомила газета „Лос Анджелес Тайм". Сам же Маркос, який перебуває тепер на Гавайських островах, зробив заяву, в якій підтвердив, що має намір „помиритися" з урядом К. Акіно, але заперечив повідомлення про 5 більйонів долярів, які він нібито готовий заплатити, щоб вернутися на батьківщину, Генеральний консул Філіппін на Гаваях Томас Ґомес заявив, що в даний час філіппінський уряд не провадить переговорів з Ф. Маркосом. „Президент Акіно заборонила будь-кому мати справу з Маркосом, — сказав консул. — Вона принципово не бажає торгуватися з ним".

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ повідомляють, що минулого тижня у провінції Льоґар в Афганістані під час бою з афганськими партизанами загинули 18 совєтських вояків. Цікаво, що совєти твердили уже деякий час, що в цій провінції більше нема совєтських військ. Згідно з оцінкою дипломатів, мова йде про найбільші втрати окупаційних військ від 15-го травня, коли почалося їх виведення з країни.

„Рідна Школа" в Чикаґо взяла участь у відзначенні роковин Голоду в Україні

В суботу, 7-го травня, учні суботньої школи українознавства „Рідна Школа", від 5 до 10 кляси, під проводом своїх учителів і директора Віри Боднарук від'їхали автобусами до православної церкви св. Андрія в Блумінґдейлі, Ілл.

В авдиторії Культурного Осередку парафії відбулася добре заплянована д-ром Мироном Куропасем програма з участю чотирьох суботніх Шкіл Українознавства Чикаґо. „Голод, що про нього не можна забути" — так висловився д-р М. Куропась, що був душею цілої програми і мав на меті поінформувати молодь-учнів про цю жахливу трагедію українського народу в XX столітті. Коли увесь західній, цивілізований світ мовчав про цей ґеноцид українського народу, спричинений Сталіном і його урядом на нашій власній землі — Україні, то ми про цей голод ніколи не можемо забути. Фільм „Жнива розпачу" Славка Новицького зробив велике враження на учнів, що переходило з жалю на ненависть до совєтського режиму. Потім д-р Джеймс Мейс, що є головою конґресової Комісії дослідження голоду в Україні 1932-1933 років, підкреслив: „Ми хочемо запевнити, щоб учні такі як ви, не тільки знали про Голокост і вірменську масакру, але також про Голод в Україні. (Між іншим, д-р Д. Мейс прибув до Чикаґо, щоб зібрати фонди на цю Комісію і наша школа зібрала 257 долярів). Дискусійний панель, що відбувався за клясами, викликав зацікавлення учнів і влучні питання до модераторів панелю. Хоч це вже третє, а то і четверте покоління — учні цікавляться справою Голоду і з точки американського погляду не хочуть вірити, що то все так обійшлося „без розголосу" в пресі чи по радіо в тому часі.

Під час обідової перерви можна було зауважити, як всі учні розмовляли, їли і ентузіястично відповідали на запитання присутніх журналістів, яких Ліда Трухла запросила і привела до учнів. Опісля всі перейшли на Панахиду за жертви Голоду в Україні — до церкви св. Андрія. В Панахиді взяло участь все українське духовенство, що було соборницьким виявом — виявом єдности Тисячоліття. Хор під проводом д-ра В. Трухлого співав дуже гарно і додавав жалобного настрою. Потім похід до пам'ятника жертвам Голоду на цвинтарі церкви св. Андрія також відбувся з участю всіх присутніх — духовенства, дорослих і учнів. З кожної школи учні зложили квіти при пам'ятникові. Це все відбувалося в гармонійній, соборницькій атмосфері, що було неначе виявом цієї великої любови до України і пошани до тих невинних жертв українського народу, що ніколи не можуть бути забуті майбутніми поколіннями. Пам'ять про людей, які живуть в серцях народу, — ніколи не вмирає.

Цей день — 7-го травня надовго залишиться в пам'яті учнів.

Учителі-модератори та директори шкіл св. Йосифа та „Рідної Школи" в Чикаґо в день відзначення роковин великого Голоду в Україні.

Мгр Н.Л. Хойнацька
вчителька „Рідної Школи"

20,000 українців...

(Закінчення зі стор. 1)

Коли почали промовляти видавці „Українського Вісника" Вячеслав Чорновіл і Богдан та Михайло Горині, комуністичні відпоручники старалися їх відтягнути від мікрофону, але це їм не вдалося. Промовці поінформували тисячі зібраних про створення у Львові Демократичного фронту, в якому представники усіх неофіційних груп, що зараз діють у Львові.

Рішено на наступному зібранні в перший четвер серпня перечитати програму Демократичного Фронту.

Присутні також запротестували проти місця визначеного комуністичною владою на поставлення пам'ятника Т. Шевченка. Вони уважають, що він повинен стояти в серці Львова, як символ української національної ідентичности.

Один із промовців під час демонстрації на тлі тисячних мас мешканців Львова.

ПРОВІДНИКИ РЕСПУБЛІКАНЦІВ мають нову журбу з приводу того, що президент Роналд Реґен настоює на тому, щоби у торговельному законопроєкті не було клявзулі про 60-денне попередження робітників у випадку закриття фабрик чи звільнення великої кількости робітників. Він навіть погрожував, що накладе вето, якщо цього домагання не виключать із законопроєкту. Але його дорадники і провідні діячі партії радять йому того не робити у виборчому році.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА попередження законодавців з обидвох партій, що таке рішення може викликати протилежну реакцію зі сторони покупців, Сільсько-господарська Комісія Палати Репрезентантів проголосувала підвищити ціни молока, як один із засобів допомоги фармерам, що потерпіли через посуху. Це підвищення мало б увійти в життя з 1-им жовтня ц.р., як частина законопроєкту спрямованого для допомоги потерпілим з причини цьогорічної посухи. Це є найбільш коштовний законопроєкт досі запропонований Конґресом, бо виносить від 5 до 8 біл. дол.

В АТЕНАХ РОЗПОЧАЛИСЬ американсько-грецькі розмови на тему продовження реченця американських військових баз на грецькій території. Як відомо, ЗСА користаються чотирма великими і 12-ма малими допоміжними базами. Теперішній договір вигасає в грудні цього року, але ЗСА сподіваються полагодити до того часу справи і підписати новий договір з грецьким урядом. Перешкодою до підписання договору є те, що прем'єр-міністер Греції соціяліст Андреас Папандреу поставив справу баз на всенародний референдум. „Якщо більшість грецького народу висловиться проти присутности баз, американці будуть змушені зліквідувати, чи перенести ці бази до іншої країни", — заявив Папандреу. У зв'язку з базами, в Греції перебувають понад 3,000 військовиків ЗСА і їхніх родин. Керівництво базами затруднює кільканадцять тисяч греків, які у випадку ліквідації баз, втратили б добре платні праці.

АМЕРИКАНСЬКИЙ СЕРЖАНТ-радист Ричард Блекмер був убитий недалеко від американської військової бази Кларк на Філіппінах. Представник філіппінської поліції повідомив, що американець був убитий автоматичною чергою з авта, що проїжджало попри базу. Представник командування бази капітан Меріеллен Джедік заявив, що судячи з обставин, вбивство мало кримінальний, а не політичний характер. Кореспондент Ассошіейтед Пресс пише, що це було перше вбивство американського військовослужбовця на Філіпінах з кінця жовтня 1987 року, коли тут загинули два американські вояки і один старшина резерви. Відповідальність за напад взяла на себе тоді одна з лівих антиурядових партизанських груп.

Українські...

(Закінчення зі стор. 1)

прибули сюди з багатьох околиць, ближче й дальше віддалених від Зарваниці. Отець сказав, що ці відзначування Тисячоліття Християнства в Україні зорганізував Владика Павло Василик, перший український єпископ, що започаткував публічні відправи в католицькому віросповіданні тепер, після 40 років заборони, і що цей Владика був серед 186-ти підписаних українських католиків, які листом внесли прохання до керівників совєтської влади леґалізувати УКЦеркву в Україні. Вістка в „Стар Леджер" має заголовок: „Українські католики іґнорують владу".

Збірник...

(Закінчення зі стор. 2)

ности) білих кров'яних тілець. Або ще д-р Мотрю Українську — (так — дійсно є таке прізвище!) — дочку Марії та Юрія Українських з Лівінґстону, Н Дж., яка недавно вступила на практику загальної хірургії, (що в Америці не є так частою новиною для жінок) в Медичному Центрі ім. Лінкольна в Ню Йорку. А далі — також ще зовсім молоденьку лікарку д-р Риту Чолґан — дочку письменника і драматурга д-ра Іларіона Чолґана. Її мама Рома є дочкою лікаря — д-ра Івана Жовніровича, а брат Лярко, також є вже доктором медицини.

Збірник не забув пом'янути „не злим тихим словом" також тих лікарів та деяких інших наших діячів, які недавно відійшли від нас. Серед них бачимо д-р Ольгу Панчишин — дружину славного українського лікаря і гуманіста проф. д-ра Маріяна Панчишина. Хоч вона ще під час визвольних змагань працювала санітарним хорунжим в УПА, проте лише на еміґрації в Австралії 1948 року (п'ять років після смерти Маріяна), вона закінчила медичні студії в Інсбруці. Померла в Чикаґо 26-го лютого 1986 року, проживши 90 років.

З інших померлих бачимо ім'я д-ра Івана Гурка — сина Бойківщини, який помер 1986 року і рід якого виводиться від литовського князя Федора, який помер у 1433 році. Один з його численних нащадків осів у Галичині.

З інших матеріялів, поміщених у збірнику, звертає увагу стаття д-ра Миколи Дейчаківського — „Радіоактивна хмара над Києвом, а на Хрещатику — парад", яка свого часу вже була поміщена в „Свободі" (6-го червня 86 року). Але в одній статті звичайно неможливо все перерахувати, що подає цей вже за рахунок ч. 10 збірник Українського Медичного Архіву. Тому, на бажання придбати примірник цього збірника, ціна якого, разом з пересилкою — 15 долярів можна звертатися на таку адресу: D-r Paul Pundy, 1712 N. Oak Park Ave., Chicago, Illinois 60635.

Або звернутися на телефон — 312-237-2163.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

Д-р О. ПОПОВИЧ — ПЕРШУН З ШАХІВ

За чудової погоди відбулася у Філядельфії українська спортова Олімпіяда та з'їзд молоді в рамках святкувань Тисячоліття Хрищення України.

Учасникам і глядачам залишиться в пам'яті день 28-го травня 1988 року, коли відбулося святочне відкриття і дефіляда молоді в числі коло 700 спортовців.

З цієї нагоди 28, 29 і 30-го травня в Українському Культурному Центрі відбувся також шаховий турнір за першенство українців на еміґрації.

На турнір приїхав гість з Женеви д-р Василь Бачинський зі своїм сином Филипом, а також найкращі українські шахісти в Америці. Всіх учасників було 26.

Турнір був взірцево зорганізований ланкою шахів УСО „Тризуб" та проходив швайцарською системою. Технічним керівником був д-р Орест Попович, а господарем — Сидір Новаківський. Секретарював Володимир Добровольський. На жаль, не приїхали шахісти з Канади.

По 3-ох днях дуже цікавих змагань перше місце і золоту медалю здобув (вже 6-ий раз) д-р Орест Попович — „Чорноморська Січ", здобувши 4½ точки на всіх 5 можливих. Мав реміс тільки з Новаківським.

Д-р О. Попович потвердив, що під цю пору він найкращий український шахіст на еміґрації.

2 і 3 місце з 4 точками поділили інж. Лев Блонарович — „Чорноморська Січ" і о. Маріян Процик, „Тризуб". Вони обидва дістали срібні медалі.

Надзвичайно гарна і завзята була партія Блонаровича зі Зеноном Шпоном, яка закінчилася перемогою Блонаровича, який вже не раз доказував, що він може виграти в неможливих ситуаціях.

Отець Маріян Процик, молодий, дуже талановитий шахіст. Має чудові комбінації. Він вже не раз на турнірах між чужинцями показав свою майстерність.

4, 5, 6 місця з 3½ точками розділили д-р Василь Бачинський, колишній чемпіон Швайцарії, великий знавець теорії, має добрі зв'язки зі знаними шахістами в Европі. По нім слідує Сидір Новаківський — „Тризуб", який виграв 2 партії, а ремісував 3.

Дальше йде д-р Богдан Гайдукевич (Дітройт), який був милою несподіванкою турніру. Грав дуже добре і зрівноважено.

7, 8, 9 і 10 місця з трьома точками зайняли Зенон Шпон — Ірі, Орест Коцюба — Пассейк, Дмитро Кулик — Олбані і Роман Савчак — „Тризуб".

По 2½ точки мали Ростислав Смаль (Дітройт), Лев Марків (Ню Гейвен), Филип Бачинський з Женеви, о. Теодор Коцаба („Тризуб") і Михайло Босий, Пассейк.

По 2 точки здобули Омелян Марків (Ню Гейвен), Стефан Мусіло (Ню Дерзі) і Лев Іваськів (СУМ).

Дальшими учасниками були: Назар Гнатенко, Роман Геврик, Дамян Гандзій, Ростислав Грамяк, А. Мац, І. Котис, Г. Кузик і В. Добровольський.

Турнір був успішний і всі учасники від'їхали задоволені додому.

Фінансово турнір підтримали своїми датками: Український Народний Союз на руки інж. Лева Блонаровича (250 дол), Роман Куціль, Рочестер, 25 дол., інж. Роман Кузеляк — Рочестер, 25 дол., Роман Поритко, Фльорида, 25 дол. і Богдан Миндюк, Торонто, 100 дол.

За їх поміч провід турніру складає всім щиру подяку.